

2018-03-28

INFORMATION

Hinder och annan störande verksamhet

Helikopterflygplats

Falu och Mora lasarett

Flygplatschef Måns Fridner

mans.fridner@ltdalarna.se, 070-264 39 00

Sammanfattning flyghinderrutiner vid Falun och Mora helikopterflygplats

Anmälan om hinder (t.ex. kranar, master, drönare, byggnader) ska snarast ske till flygplatschef och om möjligt **senast 1 vecka innan**. Kontakt ska alltid tas med flygplatschef vid uppförande av hinder (**t.ex. kranar, master, byggnader**) inom sjukhusområdet eller i start- och landningssektorerna (se ritningar i slutet på dokumentet). I övrigt ska även kontakt tas om hinder över 30 m ovan marknivå uppförs inom 500 m från flygplatsen eller i närheten av start- och landningssektorerna. Alla hinder över 45 m eller påtagligt högre än omgivande natur/bebyggelse inom 1.5 km radie från flygplatsen ska också anmälas till flygplatschef.

Samtliga kranar, master och byggnader m.m. som betraktas som hinder skall normalt förses med hinderljus med rött fast sken. Föremål över 45 m betraktas alltid som hinder medan övriga riskbedöms i respektive fall.

Drönare som ska framföras inom 1000 m från helikopterflygplatserna eller inom start- och landningssektorerna ska anmälas till flygplatschef, se ritningar i slutet på dokumentet

Flyghinder kring helikopterflygplats

För att skydda luftfartyg under flygning och start/landning finns lagar och regler om att hinder skall utmärkas och/eller anmälas. I Luftfartslagen 2010:500, Luftfartsförordningen 2010:770, Transportstyrelsens författningssamling (TSFS) 2010:155 (ändrad genom TSFS 2013:9 och TSFS 2016:95), TSFS 2012:79 och 2017:110 finns anvisningar hur detta skall ske. Med hinder avses alla fasta eller rörliga objekt (mobilkranar, master, byggnader, drönare m.m.), tillfälliga eller permanenta.

- Hinder som tränger in i flygplatsens start och landningssektorer får i princip inte förekomma.
- Inom 500 m från flygplatsen eller i närheten av start och landningssektorer kan uppstickande objekt utgöra fara och behöva hindermarkeras.
- Drönare som ska framföras inom 1000 m från helikopterflygplatser eller inom start- och landningssektorerna ska anmälas till flygplatschef för samråd, se *Anmälan och samråd inför drönarflygningar vid helikopterflygplats* på nästföljande sida.
- Betydande hinder inom 1500 meters radie från helikopterflygplatsen ska riskbedömas och kan behöva hindermarkeras och anges på flygplatskarta.

Alla nya hinder över 45 m eller påtagligt högre än omgivande natur/bebyggelse inom 1.5 km radie från flygplatsen ska anmälas till flygplatschef. Samtliga kranar, master och byggnader m.m. som betraktas som hinder skall normalt förses med hinderljus. Föremål över 45 m betraktas alltid som hinder medan övriga riskbedöms i respektive fall.

Hinderljus utförs med fast rött ljus och med robust elförsörjning. Hinderljus av LED typ skall utstråla IR-ljus (för att synas med NVD, NVG), TSFS 2016:95.

2018-03-28

INFORMATION

Hinder och annan störande verksamhet

Helikopterflygplats

Permanent hinder

Innan bygglov ges till ett permanent hinder, skall sökande/kommun ha kontaktat flygplatsen om hindret samt förhöra sig om det behöver markeras¹.

Tillfälligt hinder

Efter anmälan till flygplatsen kan flygplatsen ge tillstånd till ett **tillfälligt** hinder. Flygplatsen kan då komma att utfärda ett "NOTAM", vilket kan ta upp till ett par vardagar att göra.

Du kan se NOTAM på <https://aro.lfv.se/Links/Link/ViewLink?TorLinkId=290&type=AIS>

Tillfälliga hinder med lång varaktighet (över 3 månader) redovisas inte som NOTAM utan finns på AIP SUP, <https://aro.lfv.se/Editorial/View/IAIP?folderId=22>

Hinderljus ur funktion

Hinderljus som är ur funktion på föremål som är 20 meter eller högre ska omedelbart felanmälas till Luftfartsverket på telefon 08-797 63 38 eller via e-post nof@lfv.se.

Anmälan av hinder sker till flygplatschef och om möjligt senast 1 vecka innan.

Flygplatsen behöver uppgifter om:

- Startid: år-mån-dag-klockslag. Sluttid: år-mån-dag-klockslag.
- Hindertyp (t.ex. kran, mast)
- Hindrets placering i WGS 84 (SWEREF 99) format $xx^{\circ} xx'xx''$ (grad, minut, sekund). Hindret markeras även på karta med aktuell plats.
- Hindrets totala höjd i fot över havet i RH 2000 format. AMSL (Above Mean Sea Level)
- Hindrets höjd i fot över marknivå. AGL (Above Gound Level)
- Om hindret har hinderljus (fast rött sken)

Störande /bländande ljus, Sprängning, Fågelsamlingar (TSFS 2012:90)

Permanent eller tillfälliga, störningar som kan inverka negativt vid landning/start, skall uppmärksammas och flygplatschef informeras för riskbedömning.

Anmälan och samråd inför drönarflygningar vid helikopterflygplats

1. Drönarpilot meddelar, om möjligt senast en vecka innan, flygplatschef dag och tid för uppdraget samt markerar på karta aktuell plats/område och högsta flyghöjd för drönarflygning. Skulle meddelad flygning bli inställd så kontaktas flygplatschef omgående.
2. Drönarpilot meddelar kontaktlista för drönarpilot till flygplatschef. Drönarpilot ska vara utrustad med mobiltelefon som måste vara tillgänglig under hela drönarflygning.
3. Flygplatschef meddelar flygservicepersonal om denna drönarflygning.
4. Drönarpilot meddelar flygservicepersonal före start.
5. Skulle en helikopter vara på väg in för landning eller ska starta under denna tid så kontakter flygservicepersonal drönarpiloten så denna omgående gör ett kort uppehåll i drönarflygningen.
6. Efter avslutad flygning kontakter drönarpiloten flygservicepersonal.

Skulle en helikopter närma sig utan meddelande från flygservicepersonal så ska drönarpiloten omedelbart landa drönaren.

---

¹ (Luftfartsstyrelsen informerar i skrivelse "ansvaret för handläggning av ärenden som rör luftfartens medverkan inför kommunala bygglov". (LS 2007-1497) om kommunernas ansvar att skydda inrättade flygplatser så långt som möjligt och att informera flygplatserna vid ärenden som kan beröra dem. Flygplatser (även helikopterflygplatser) skall som egen sakägare ges möjlighet att yttra sig över planer och planerade byggobjekt som hindrar eller riskerar störa flygplatsens verksamhet.).

Helikopterflygplats

2018-03-28

INFORMATION

Hinder och annan störande verksamhet

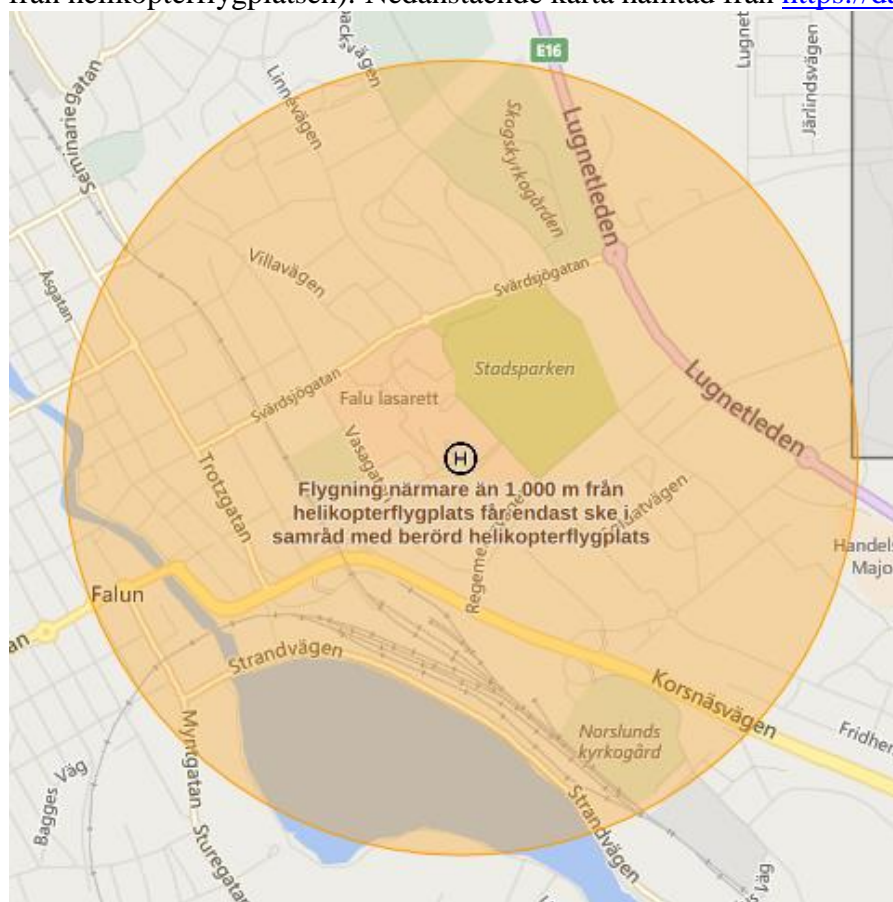

Helikopterflygplats Falu Lasarett, ESEF

Start- och landningssektorer

Drönare inom nedanstående markerade område ska alltid anmälas till flygplatschef (1000 m från helikopterflygplatsen). Nedanstående karta hämtad från <https://daim.lfv.se/echarts/dronechart/>

Helikopterflygplats

2018-03-28

INFORMATION

Hinder och annan störande verksamhet

Helikopterflygplats Mora Lasarett, ESJM

Start- och landningssektorer

Drönare inom nedanstående markerade område ska alltid anmälas till flygplatschef (1000 m från helikopterflygplatsen). Nedanstående karta hämtad från <https://daim.lfv.se/echarts/dronechart/>

